

Katarzyna Krasoń

"Cztery pory roku w przedszkolu i szkole", oprac. Wiesława Jabłonowska, Białystok 1997 :
[recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 2 (5), 157-158

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Krasoń

Recenzja publikacji *Cztery pory roku w przedszkolu i szkole*, opracowanej przez Wiesławę Jabłonowską i *Poradnika metodycznego dla nauczycieli i rodziców* — Elżbiety Jaszczyszyn (Trans Humana, Białystok 1997¹)

Proces edukacji dzieci przedszkolnych i uczniów klas początkowych odbywa się nadal jeszcze w oparciu o materiał repertuarowy zgromadzony dziesiątki lat temu. Pojawiają się oczywiście różnego typu wpisy, mnożą się opracowania metodyczne, często jednak, niestety, wykorzystują wciąż tę samą propozycję wierszy, piosenek czy innych utworów, które rzadko już można nazwać aktualnymi.

Głównym, choć nie jedynym, walorem zbioru *Cztery pory roku w przedszkolu i szkole* jest właśnie ów — jakże pożądany — powiew świeżości. Największą bowiem objętościowo część materiałów stanowią utwory napisane specjalnie do tego poradnika.

Publikacja, opracowana przez W. Jabłonowską i E. Jaszczyszyn, pedagogów-metodyków, złożona jest z czterech tomów. Każdy poświęcony został kolejnej porze roku, zaś poszczególne treści uporządkowane zostały w tygodniowe bloki tematyczne, które jeszcze dla większej przejrzystości podzielono na dni tygodnia. Daje to wyjątkowo przejrzysty i przemyślany pomysł dla każdego, poszukującego, wrażliwego na potrzeby ekspresyjne wychowanków i uczniów — nauczyciela czy rodzica. Niezmiernie wyważony i trafny komentarz metodyczny dodatkowo podnosi wartość książki.

Kolejne tomiki nie wyczerpują wszystkich haseł programowych, co jest ze wszech miar słuszne. Stanowią one bowiem inspiracje działań edukacyjnych i wychowawczych, a nie gotowy przepis postępowania. Koncentracja treści na problemach rozwoju mowy i silny nacisk na kontakt z literaturą stanowi o specyfice całej publikacji. Zamieszczono w nim szereg scenariuszy imprez i zabaw, dotyczących określonych ośrodków tematycznych, np.: *W marcu jak w garncu*, *Wiosna w lesie*, *Wielkanoc* z pierwszego tomu pt. *Wiosna — Śliczna panna czy Dbaj o zdrowie*, *Jestem przedszkolakiem* z trzeciego zbioru zatytułowanego *Jesień — Kasztanowy ludzik*. Głównym zaleceniem metodycznym autorem jest stwarzanie okazji do podjęcia aktywności, właściwej dziecku. Działanie wychowanka i ucznia nie jest tu zaplanowane. Projektowane są jedynie okazje edukacyjne (w myśl założeń

¹ Publikacja dostępna jest w wydawnictwie Trans Humana w Białymstoku, ul. Świerkowa 20.

Ryszarda Łukaszewicza²), które nie dają gotowych algorytmów postępowania, zawierając i nauczycielowi, i dziecku.

Cztery pory roku... trafiają również znakomicie w aktualne zapotrzebowanie nauczania początkowego. Obowiązujący w klasach I–III profil edukacji (zgodny z najnowszą reformą oświatową) wyeliminował kształcenie przedmiotowe, które zostało zastąpione blokami tematycznymi, obejmującymi rozmaite formy aktywności uczniów. Takie właśnie propozycje, łączące w sobie treści intelektualne, estetyczne, zdrowotne, techniczne i społeczne — skonstruowały autorki.

Warto przyrzeć się przykładowemu projektowi, zaczerpniętemu z tomu *Lato — Łąka kwiatów*, który mieści się w bloku tematycznym *Podróż biegiem Wisły*. Konkretna propozycja zatytułowana została *Kraków* i cała „akcja” zajęcia toczy się wokół tego miasta. A złożyły się na nią:

- teatrzyk kukielkowy — Cz. Janczarski *O smoku wawelskim*;
- aranżowanie scenki rodzajowej, wykonanie dekoracji (działalność plastyczno-konstrukcyjna) „Wawel i smocza jama” — budowa zamku z kartonu, jamy z papieroplastyki, lepienie smoka z gliny;
- słuchanie opowiadania Zofii Chmurowej *O trębaczcu z Wieży Mariackiej*;
- nauka tańca ludowego „Krakowiak”;
- improwizacja i pantomima do legendy o smoku wawelskim, zastosowanie odpowiedniego podkładu muzycznego;
- inscenizacja w opracowaniu autorek (tekst pomieszczony w tomie).

Jak podkreślają Wiesława Jabłonowska i Elżbieta Jaszczyszyn, cykl *Cztery pory roku w przedszkolu i szkole* adresowany jest „do nauczycieli pracujących w przedszkolach i szkołach, a także do rodziców, chcących uatrakcyjnić zabawy z dziećmi”. Dodajmy, że teksty i pomysły zebrane w tomikach mogą ułatwić również pracę pedagogom w domach dziecka czy innych instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, a specjalnie napisane liryki oraz rymowanki będą z pewnością pożądaną pomocą dla polonistów i logopedów. Zadanie, jakie podjęły autorki, przygotowując cztery książki-poradniki, inspirujące projektowanie spotkań z wychowankiem i uczniem, należy uznać za spełnione.

Podjęcie nauczyciela-wychowawcy: **twórcze** i oparte na **otwartym traktowaniu** przedstawionych w publikacji koncepcji będzie tu jednak nadrzędnym warunkiem rzeczywistej niepowtarzalności i wyjątkowości tych spotkań.

Dodajmy, że dodatkową atrakcję stanowi dołączona do każdego tomu kasetka, nagrana w systemie *play along*, co stwarza szansę na zaśpiewanie piosenek (napisanych specjalnie dla tego opracowania przez Helenę Mieszkuniec) z profesjonalnym akompaniamentem. Każda prymka melodii posiada także określenie funkcji, dzięki czemu nawet początkujący wykonawca poradzi sobie z pełnym jej, również harmonicznym, odtworzeniem.

² Zob. Łukaszewicz R. M.: *Edukacja z wyobraźnią, czyli jak podróżować bez map*. Wrocław 1994.